

Nieuw onderzoek Gronings Perspectief: Toename stress door schade en versterking in gaswinningsgebied

De gezondheid van Groningers met gaswinningschade neemt, na een stijging in 2020, duidelijk af in 2021. Ook is er sprake van verminderd vertrouwen in de Rijksoverheid. Gedurende een deel van de versterkingsoperatie, bedoeld om de veiligheid van woningen te herstellen, is er sprake van een daling in de gezondheid en waargenomen veiligheid van bewoners. De onderzoekers, prof. dr. Katherine Stroebe en prof. dr. Michel Dückers van de Rijksuniversiteit Groningen, concluderen dat de indirecte gevolgen van de gaswinning, zoals de procedures en oplossingen voor de problematiek, als stressor niet lijken onder te doen voor bevingen en schade.

Hoe ontwikkelen de waargenomen veiligheid, het vertrouwen en de gezondheid van Groningers zich in het aardbevingsgebied? Welke impact heeft versterking hierop? En zijn de indirecte gevolgen (oplossingen en procedures omtrent schade en versterking) net zo erg als de 'kwaal' (aardbevingen, schade aan huizen)? Dit waren de vragen die centraal stonden in de twee panelmetingen van het langlopende onderzoeksproject van Gronings Perspectief in 2021.

Daling gezondheid en vertrouwen van bewoners met schade

Er is in april en oktober 2021 sprake van een opvallende daling van de gezondheid van bewoners met (meervoudige) schade ten opzichte van eerdere jaren. Met name voor bewoners met meervoudige schade is er sprake van een grotere gezondheidsachterstand. Ook het vertrouwen in de Rijksoverheid daalt. Stroebe: "In 2020 zagen we juist een stijging in de gezondheid, zelfs voor bewoners met meervoudige schade. Dat kentert nu. Waarom, weten we niet precies. Ik denk dat de problematiek zich op dit moment niet leent voor optimisme: er is sprake van een traag verlopende versterkingsoperatie, de dreiging van toenemende gaswinning, veel nieuwe regels en procedures. Voor veel bewoners ontbreekt het perspectief dat het snel beter zal gaan."

Versterking als stressor

Bewoners wiens huizen versterkt worden lopen meer risico: ze hebben een slechtere gezondheid en voelen zich minder veilig dan degenen die niet met versterking te maken hebben. Aanvullende analyses laten zien dat het uitmaakt in welke versterkingsfase bewoners zitten: als bewoners in de fase tussen beoordeling en planvorming komen, daalt hun gezondheid en voelen ze zich onveilig. Er is enig herstel wanneer de bouw is afgerond, maar of dat doorzet is onduidelijk. Stroebe: "Als versterking tot een verbetering zou moeten leiden van gezondheid en veiligheid, dan is dat in de analyse niet terug te zien. Er lijkt eerder sprake van het omgekeerde, al zijn aanvullende analyses nodig. Uit de huidige analyses wordt duidelijk dat er in ieder geval aandacht nodig is voor bewoners die zich in de fase tussen beoordeling en planvorming bevinden. Daar gaat het niet goed mee."

Indirecte gevolgen gaswinning

Het huidige onderzoek bevestigt ondubbelzinnig dat het gedoe met instanties en procedures dat bewoners ervaren door de gaswinningsproblematiek een negatieve weerslag heeft op gezondheid, veiligheidsgevoel en vertrouwen. Waar versterking een oplossing voor de problematiek zou moeten zijn, blijkt het een stressor. Ook geven bewoners zelf aan dat met name indirecte gevolgen (trage en als oneerlijk ervaren procedures, langdurige onzekerheid) hen kwetsbaar maakt voor de gaswinningsproblematiek. Stroebe: “Uit onze eerdere onderzoeken blijkt dat gedoe met instanties en procedures erg stressvol is. Dat onderbouwen we in dit rapport nog verder. Hiermee kun je stellen dat de geboden oplossingen misschien wel bijna net zo erg zijn als de oorspronkelijke kwaal, aardbevingen en schade.”

Over Gronings Perspectief

Gronings Perspectief is een samenwerking tussen de Rijksuniversiteit Groningen en het Sociaal Planbureau Groningen. Het staat onder leiding van prof. dr. Stroebe en prof. dr. Dückers. Het onderzoeksteam wordt bijgestaan door een begeleidingscommissie met gemeenten, GGD, Groninger Bodem Beweging, Groninger Gasberaad, Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Nationaal Coördinator Groningen, Instituut Mijnbouwschade Groningen, Provincie Groningen, Veiligheidsregio Groningen, Vereniging Groninger Dorpen en wetenschappelijke experts.

Het team van Gronings Perspectief onderzoekt sinds 2016 gezondheid, veiligheidsgevoel en toekomstperspectief van inwoners van alle gemeenten in het gaswinningsgebied, sinds 2021 door middel van subsidie van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Voorheen werd het onderzoek gefinancierd door de Nationaal Coördinator Groningen. Een panel Groningers vult periodiek een vragenlijst in over veiligheid, gezondheid en toekomstperspectief. Alle bevindingen van Gronings Perspectief worden gepubliceerd op groningsperspectief.nl.

Noot voor de pers:

Het onderzoeksrapport is beschikbaar op de [website van Gronings Perspectief](http://website.van.Gronings.Perspectief).

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Thomas Vos, communicatiemedewerker RUG, e-mail: t.r.h.vos@rug.nl, tel.nr. 06 15 29 52 69.